

Datum 2020-11-05
Diarienummer 2020-16948

Utrikesdepartementet
ud.hi.remiss@regeringskansliet.se
ud.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande till Utrikesdepartementet över remiss om Enhetlig och effektiv marknadskontroll SOU 2020:49, UD2020/11744/HI

Miljöförvaltningens synpunkter

Göteborgs Stad har från Utrikesdepartementet fått remiss om betänkande Enhetlig och effektiv marknadskontroll, SOU 2020:49, UD2020. Betänkandet innehåller förslag till sektorsövergripande lag samt ändringar i sektorspecifik lagstiftning som ska reglera marknadskontrollen av produkter i Sverige samt komplettera och implementera de bestämmelser som beslutats i EU:s marknadskontrollförordning och börjar tillämpas 16 juli 2021.

Göteborg Stad har överlämnat remissen till miljö- och klimatnämnden för direkt besvarande. Miljöförvaltningen vill lämna följande synpunkter.

Organisering av svensk marknadskontroll

Miljöförvaltningen är i huvudsak positiv till att de statliga myndigheterna för respektive produktsektor utses till marknadskontrollmyndigheter samt att de ges huvudansvaret för marknadskontrollen och tilldelas sådana befogenheter att de har förutsättningar att utföra produktkontrollerna på ett lämpligt och effektivt sätt.

Vi ställer oss också positiva till att kommunerna fortsatt ges möjlighet att utföra uppgifter som innebär marknadskontroll på lokal nivå. Vilket vi också ser som en förutsättning för att åstadkomma en effektiv marknadskontroll i enlighet med marknadskontrollförordningen. Som framgår av utredningen så innebär kommunernas nuvarande tillsynsansvar att det, i de flesta kommuner, finns en fungerande organisation för dessa uppgifter. Därmed uppkommer samordningsfördelar och kostnaderna för kontrollerna hålls nere.

Vi anser dock att ansvarsfördelningen mellan marknadskontrollmyndigheterna och kommunerna inte har tydliggjorts i tillräcklig omfattning i betänkandet. Redan idag uppkommer gränsdragningsproblem som försvårar tillsynsarbetet men även planeringen i de fall myndigheterna ansvarar för olika delar av ett gemensamt regelverk. Detta gäller framför allt tillsynen av kemiska produkter och varor, där kommunerna har tillsynsansvaret över detaljisterna, det vill säga de verksamheter som köper in sina varor och kemiska produkter från svenska leverantörer/mellanhänder, och

Kemikalieinspektionen ansvarar för tillsynen av primärleverantörerna. I varutillsynen delar kommunen tillsynen av detaljister med Kemikalieinspektionen.

Denna uppdelning i tillsynsansvaret medför ofta problem, då det kan vara svårbedömt om vem som ska betraktas som primärleverantör. De ekonomiska aktörerna har många gånger svårt att redovisa om de är primärleverantör eller detaljist. Ibland kan de faktiskt vara både och. Konsekvensen blir därför att kommunen behöver starta upp ett tillsynsärende fastän det ännu inte är utrett om kommunen eller Kemikalieinspektionen är tillsynsmyndighet. Kemikalieinspektionen har tidigare också framfört att de gärna ser att vi gör bred tillsyn så att de mindre primärleverantörerna som finns ute i kommunerna fångas upp eftersom Kemikalieinspektionen ofta har svårt att hitta dem.

I betänkandet anges att det inte finns något uppdrag eller avsikt att förändra kommunernas nuvarande tillsynsansvar och att det inte heller finns förutsättningar för att se över tillsynsansvaret för att åstadkomma en tydligare uppdelning. Miljöförvaltningen anser att detta är olyckligt och att oklarheterna kan medföra att tillsynen inte kommer att bedrivas i den omfattning som behövs. En tydlig fördelning av tillsynsansvaret är en förutsättning för planering och förutsägbarhet för såväl kommuner som ekonomiska aktörer.

Ett gott samarbete mellan marknadskontrollmyndigheterna och kommunerna är en förutsättning för effektiv kontroll. Utan tydlig reglering av ansvarsfördelningen finns emellertid risk för att uppgifter som kan utföras av både statliga och kommunala myndigheter kan komma att skjutas över till kommunerna. En utredning hur ansvaret kan organiseras och fördelas måste ingå i underlaget för kommande författningsförslag.

Gränsdragning marknadskontroll och tillsyn

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget att kommunerna ska ha samma befogenheter och sanktionsmöjligheter när de utför uppgifter som innebär marknadskontroll som vid övrig tillsyn enligt miljöbalken och övriga sektorslagar. Det kommer att förenkla tillsynen och tillsynen blir mer effektiv.

Som vi har angett ovan är vi positiva till att marknadskontroll ska bedrivas av kommunerna. Vi anser dock att det behöver förtydligas hur den kommunala marknadskontrollen ska kunna separeras från den ordinarie tillsynen eftersom det gäller olika regler för avgiftsfinansiering och kommunikering.

Vid tillsyn respektive marknadskontroll inom miljöbalkens område kommer till exempel olika kommuniseringsregler att gälla eftersom artikel 18 i EU:s marknadskontrollförordningen som ska tillämpas vid marknadskontroll inte har samma lydelse och innebörd som motsvarande bestämmelse i förvaltningslagen, som ska tillämpas vid tillsyn.

Inom ramen för ett och samma ärende kan alltså finnas olika regler för handläggningen. Miljöförvaltningen anser att det är nödvändigt att kommande lagförslag föregås av en noggrann utredning om hur uppdragen ska kunna särskiljas, så att det klart framgår hur det ska gå att genomföra marknadskontrollen på ett rimligt sätt. Systemet kan också

framstå som otydligt för de ekonomiska aktörerna vilket heller inte torde vara förenligt med marknadskontrollförordningens intentioner.

Finansiering

Miljöförvaltningen ser problem med hur kommunernas marknadskontroll ska finansieras. Det är svårt att bedöma behovet av statlig finansiering eftersom tillsyn och marknadskontroll i flera fall kan ske vid samma tillfälle och inom ramen för samma ärende. Det behöver därför utredas om statligt bidrag ska utgå efter någon typ av schablon eller efter redovisning av nedlagd tid.

Ärendet har handlagts av:

Carl-Johan Skredsvik
Miljöinspektör

E-post: carl-johan.skredsvik@miljo.goteborg.se
Telefon: 031-368 39 14